

Αριθ. ευ. 132831

Ε Ρ Μ Η Σ

6

Λ Ο Γ Ι Ο Σ.

1818.

ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ, ΤΗΣ ΑΟΥΣΤΡΙΑΣ.

Εν τῷ Τυπογραφίῳ τῶν Βαββλ. Σόβκλου.

ΕΡΜΗΣ

ο

ΛΟΓΙΟΣ

ἌΝΑΚΗΡΥΞΙΣ.

Ὅτι ὁ Λόγιος Ἑρμῆς, ὡς φιλολογικῆ τοῦλάχισον ἐφιμερίς, εἶναι φαινόμενον ὠφέλιμον εἰς τὸ Γένος, τοῦτο δύνανται νὰ ἀρνηθῶσι μόνον οἱ μισόκαλοι καὶ οἱ φιλάρχαιοι. Τὴν ἐξ αὐτοῦ ὠφέλειαν ἐπιθυμοῦντες νὰ διατηρήσωμεν εἰς τὸ Γένος, ὡς ὄργα να ἡμεῖς τρέποντινα, ἀναδεχόμεθα καὶ ἀνακηρύττομεν τὴν ἐκδοσιν αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ νέον τοῦτο ἔτος. Πρὸς τοῦτο δὲ καταφεύγομεν πάλιν εἰς τὴν φιλογενεῖαν καὶ φιλοκαλίαν τῶν ὁμογενῶν, καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τῆς πρὸς αὐτῶν ἀδελφῆς χρηματικῆς συνδρομῆς, καθὼς μέχρι τοῦδε, εὐ-τω καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, νὰ μᾶς συνεργήσωσιν εἰς τὴν ἐκτελεστέαν ἐξάπαντος ἔχι βλαβερὴν σκεπὴν, καὶ νὰ βεβαιώσωσι πάλιν τὸν ἔμφυτον αὐτῶν εἰς τὰ καλά καὶ ὠφέλιμα ἔρωτα, εἰς τὴν ἐποίειν καὶ ἄλλα καλά, καὶ ὁ Λόγιος Ἑρμῆς χρεώσῃ τὴν σύ-φασιν καὶ τὴν μέχρι τοῦδε διατήρησίν τευ, ἐν ᾧ καὶ ὁμολο-γῆναι ἐκ μέρους τοῦ Γένους τὴν προσηκουσαν εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς συνδρομητάς.

Ἄν δὲ ὁ Α. Β. ἀπό τινος χρόνου ἔλαβε βελτίωσιν τινὰ, ἢ ἔχι, τοῦτο ἄς κρίνωσιν ἄλλοι. Ἄν εὖρον ὅμως μεταβ-λὴν τινὰ ἐπὶ τὸ κρεῖττον, ταύτην ἄς μὴν ἀποδώσωσιν εἰς ἡ-μᾶς ἡμεῖς, καθὼς καὶ ἄλλοτε ἐκηρύξαμεν, οὔτε ἡμέθα, οὔτε δυνάμεθα νὰ εἴμεθα, παρὰ μέσον ἐκδόσεως ἄς σὴν ἀπο-δώσωσιν εἰς τοὺς Λογίους τοῦ Γένους, ἔσοι, ἔχι μόνον τὸ κατ' ἑαυτοὺς δὲν μένουσιν ἀδιάφοροι εἰς τὰ ἀγορεύοντα τὸ ἔ-θνος, ἀλλὰ καὶ συνεισφέρουσιν εἰς αὐτὰ τὸ κατὰ δύναμιν ἐκ-κα-τος. Ὁμολογῶμεν ἄ, εἰς αὐτὰς σήμερον δημοσίως χάριτας, ἔ, τοὺς παρακαλοῦμεν νὰ σώζωσι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ αὐτὰ φρονη-ματα περὶ τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ, νὰ τὴν θεωρῶσιν ὡς κοινὴν κτήμα, καὶ πρὸς βελτίωσιν αὐτοῦ συνεργαζόμενοι, νὰ μᾶς σέλλωσιν, ὅσας εὐκαιροῦν, διατριβὰς καὶ εἰδήσεις ὅποιαις-δήποτε ὕλης δύνανται καὶ κρίνουσι κοινωφελεῖς.

Ἡ ἐτήσιος τιμὴ μένει ἡ αὐτὴ, δηλ. δέκα φιορίνια εἰς εἰκοσάρια διὰ τοὺς ἐν Βιέννῃ συνδρομητάς, καὶ δώδεκα εἰς διὰ τοὺς εἰς ἄλλα μέρη κατοικοῦντας, ἔπου ἢ Κ. Β. Πόσιν ἀναλαμβάνει τὴν μετακόμισιν.

Ἐν Βιέννῃ, μαιή. Ἰανουαρίου α΄.

οἱ Ἐκδότης.

ΕΡΜΗΣ ὁ ΛΟΓΙΟΣ.

Τὸ α΄. 1 Ἰανουαρίου.

1818

Ὁδὴ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος.

1.

Φίλατοι Συμπατριῶται!
Ἡ δεινότης ὡς πότε;
Τῆς φρονήσεως ἡ ὥρα
Ἐβασεν ἐξῆς τὰρα.
Συντριβήτω ἡ κακία!
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

2.

Σέλωτος, Θεμισκλέους,
Ὀλυμπίου Περικλέους
Εἰς ἀπέγονοι, ὦ φίλοι!
Φάντε πατρίδες σέλοι.
Διὰ τί μικροψυχία;
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

3.

Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους
Ὡς συμπατριώτας φίλους,
Βοηθοῦντες εἰς τὸν ἄλλον
Μ' ἐνούσιασμέν μεγάλου
διὰ τί μνησικακία;
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

4.

Ἐντροπή καὶ κατασχὴν
εἶναι ἡ ἀγνωμοσύνη,
Ἐ εἰς αὐτοὺς μὲν πτύς χυδαίους,
Μάλιστ' εἰς τοὺς σπουδαίους.
Διὰ τί ἀπειθήρωπία;
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

5.

Μιμηθῶμεν ὁμοφρόνας,
Ἐπαιθῶμεν δ' εὐγνωμόνας
Τοὺς Ἑλλάδος εὐεργέτας,
Ὅχι Γέτας, Μισσαγέτας.
Διὰ τί ἀχαριστία;
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

6.

Ὡ σκολαπτικοί! εὐθέως
Ἄφει', ἄρετε γενναίως
Ἐβριστε καὶ λοιδορίας,
Ψεύδη καὶ σοκοφαντίας!
Ἐως πότε ἀνασχυντία;
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

Α 2

7.
 κρείτερον δὲ τῶν λεξειδίων
 καὶ κακῶν κανονιδίων
 Ἀποβρίψατε οἰσαύτως,
 καὶ μὴ γράφετε ἀνάκτως.
 φθείρου ματαιοπενία!
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

8.

κατασχέσωμεν σχολεῖα
 Ἀρετῆς διδασκαλεῖα·
 Ἀρετὴν ὡς διδασχῶμεν,
 καὶ μὴ λεξοπαταγῶμεν.
 Ἔξω, ἔξω ἡ κακία!
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

9.

εἰς τὴν τρομερὰν πτωχεῖαν,
 τὴν ὀρθὴν φιλοσοφίαν
 πάντες ἐναγκαλισθῶμεν,
 καὶ προθύμως ἐκβοῶμεν,
 „Ἐξω, ἔξω ἀμαθία!
„ Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

10.

σεβασέ μου Πατριάρχα,
 Ἐκκλησίας ταξίαρχα,
 λύχνε πίστεως τῆς θείας,
 λάμπων τῶ φρωτὶ σοφίας!
 ζῆθι ἐν εὐδαιμονίᾳ,
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

11.

Ὡς περ ὁ Οὐρανοφάντωρ,
 Ὡς τοῦ κλήρου θεῖε κράντωρ,
 σὺ τῶ ὄντι συμβουλεύεις
 πάντας, καὶ καλῶς παιδεύεις!
 Ζήτω σου ἡ παρουσία,
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

12.

σὺ ποιμὴν καλὸς ὑπάρχεις,
 καὶ σοφοῦς προβάτων ἄρχεις,
 κ' ἐπὶ τὸν μηρὸν σου βάλλεις
 τὴν βομβαίαν σου, καὶ ψάλλεις,
 „Ἐξω λύκοι καὶ θηρία!
„ Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

13.

Ἅγιοι Μητροπολίται,
 Ἱεράτατοι μεσῖται,
 κράζετε συμφώνως πάντες,
 Ἐκ τοῦ ὕπνου ἀναστάντες,
 „Ἐξω ἡ φιλοπλουτία!
„ Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

14.

Ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας,
 τέκνα ἱερᾶς σοφίας!
 ἐν ταῖς προσευχαῖς ἀπαύσως
 λέγετε ταυτὸν εὐτάλτως,
„ ὦ Θεέ, Αὐτοσοφία,
„ Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

15.

Κήρυκες εὐαγγελίου,
 τοῦ ἁγίου τε καὶ θεοῦ!
 εἰς τὸν ἄμβων' ἀναβῆτε,
 καὶ δακρύνοντες φωνεῖτε,
„ Τέκνα, ὄχι ἀμαθία!
„ Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

16.

Ὡς πνευματικοὶ γενναῖοι,
 Ὡς γονεῖς σοφοὶ, σπουδαῖοι,
 λέγετ' ἐξομολογοῦντες,
 πάντοτε δακρυνθῶντες,
„ Δότε, δότε εἰς σχολεῖα!
„ Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

17.

προὔχοντες καὶ ἠγεμόνες,
 οἱ τοῦ Γένους κηδεμόνες!
 Ἀγαπᾶτε τὴν Ἑλλάδα,
 προσκυνεῖτε τὴν Παλλάδα
 μετ' ὁμῶν ἡ ὁμοιοῖα!
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

18.

ὦ διδάσκαλοι σοφίας,
 Ἀρετῆς τε καὶ παιδείας,
 κριτικοὶ καὶ φιλόλογοι,
 ἰατροὶ καὶ δικολόγοι!
 διὰ τί ζηλοτυπία;
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

19.

Ἐμποροὶ μικροὶ μεγάλοι,
 Ὡς περ Ζωσιμάδαι ἄλλοι,
 δεῖξατέ τὴν προθυμίαν
 εἰς Ἑλλάδος θεραπείαν,
 διὰ τί φιλαργυρία;
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

20.

ὦ φιλόμουσοι, γενναῖοι,
 Ἄξιοι τοῦ Γένους νέοι!
 λάμψατε ὡς περ ἱρώσῃρες
 ἵνα γένησθε σωτήρες!
 διὰ τί φιληδονία;
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

ἐν τῶ Μοναστηρίῳ
 τοῦ Βατοπεδίου,
 τῆ ἡμέρᾳ τοῦ Ἰουλίου,
 κατὰ τὸ μαιζ' ἔτος
 τῆ σωτήριον.

21.

Ἕλληνες συμπατριῶται!
 Πάντες θεραπείαν δότε
 εἰς Ἑλλάδα σεβασμίαν,
 ἰδυσυχή καὶ παναθλίαν·
 Ὅχι, ὄχι ἀσπλαγχνία!
Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

22.

Ἡ Ἑλλάς δακρυνθῶσα,
 λυπούμενη, καὶ θρηνοῦσα,
 τοεῶς ἀναστυφίσει
 κ' εἰς τὰ τέκνα τῆς φωνάζει,
 „Ἐως ποτ' ἡ ἀμαθία;
„ Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!
 „Ἐως ποτε ἡ κακία;
„ Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!
 „Ἐως ποτ' ἀσυμφωνία;
„ Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!
 „Ἐως ποτ' ἡ ἀτιμία;
„ Ζήτω ἡ φιλογενεῖα!

Σωφρόνιος Ἀθηναῖος,
 Μοναχὸς τοῦ Ἁγίου ὄρους.

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.

Εἰς τὸν 10, 11, 12, καὶ 13, Ἀριθμὸν τοῦ Α. Έ. τοῦ περιλάμπους ἐπιτομῆς ἐκνήρωσαν εἰς τὸ Πανελλήνιον διαπύρρον ἀξιολόγους καὶ περιέργους ἀνακαλύψαι εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν Φιλολογίαν, γεννημένους παρὰ τοῦ ἐν Μεδιολάνοις σεβασμίτου πατρὸς κυρίου Ἀγγέλου Μαίτου. Ὁ σπουδὸς οὗτος καὶ φιλέπικρος ἀνὴρ καταβάλλει καθημερινῶς κόπον εἰς ἐξέτασιν ἀρχαίων χειρογράφων σωζομένων ἐν τῇ Ἀμβροσιανῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Μεδιολάνων καὶ κοινοποιεῖ τὰ εἶσα εὐρίσκει σεβαστῆ ἀρχαιότητος λείψανα. Τῆς φιλοπονείας τοῦ ἀνδρὸς τὰ νεώτερα ἔργα κηρύττεται ἤδη διὰ τοῦ Α. Έ. ἐν τῇ Γενικῇ Βιβλιοθήκῃ (Bibliothèque Universelle) τῆς ἐν Γενεύῃ ἐκδομένης (τόμ. ε'. Ἀρθ. Γραμματεία Σελ. 13. τοῦ 1817.), καὶ ἐλπίζομεν νὰ κηρύξωμεν καὶ ἄλλα.

Α'. Συγγράμματα τοῦ Φίλωνος. — Εὐσεβίου Χρονικά. — Ἀρμενικαὶ μεταφράσεις. — Γεωργίου Γεμισοῦ πραγματεία (1).

Φίλων ὁ Ἰουδαῖος ἔγραψε πάμπολλα συγγράμματα περὶ διαφόρων ὑποκειμένων τῆς θρησκείας, τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς φιλοσοφίας, τὰ ὅποια ὅλα δὲν σώζονται, καὶ ἔμειναν μόναι αἱ ἐπιγραφαὶ τινῶν ἐκ τῶν μὴ σωζομένων. Ὁ Ἀββᾶς Κύριος Μαῖος ἤρην εἰς τὴν Ἀμβροσιανὴν βιβλιοθήκην μίαν πραγματείαν περὶ ἀρετῆς εἰς ἔννομα τοῦ Φίλωνος. Τῆς πραγματείας αὐτῆς ἐπιγραφή ἦτον ψευδής, ἥτις ἐνεργαίαν

(1) De Philonis Iudaei et Eusebii Pamphili scriptis ineditis aliorumque libris ex Armenicâ lingua convertendis dissertatio, cum ipsorum operum Philonis ac praesertim Eusebii specimenibus. — Scrivente Angelo Maio, A. C. D. ex notitiâ sibi ab Armeniacorum codicum dominis impertita. — Mediolani 1816. In-4. et in-8.

αὐτὴν ὡς ἄλλοτι σύγγραμμα τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως· ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις τῆς διατριβῆς ἀποδείχτει, ποία εἶναι ἡ ὀρθὴ ἐπιγραφή, ἥτις φαίνεται φανερὰ καὶ πρὸς τὸ τέλος τοῦ συγγράμματος. Κατὰ ἀλήθειαν δύσκολον ἦτον νὰ μὴν ἐκλάβῃ τις τὸ σύγγραμμα τοῦτο ὡς πραγματείαν τοῦ Φίλωνος ἀνεκδοτου· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κ. Μαῖος ἐπρόθυμοποιήθη νὰ τὸ ἐκδώσῃ (1). — Ἀλλὰ μετέπειτα ἔμαθεν ὁ ἀνὴρ, ὅτι καὶ πρὸ πολλῶν ἤδη χρόνων ἀπεδίδετο τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἰς Γεωργιον τὸν Γεμισόν, καὶ ὅτι εἶχε τυπωθῆ πολλὰκις εἰς τὸν δεκάτην ἑκτὸν αἰῶνα, καὶ ἐν Ὁξωνίᾳ ἐν ἔτει 1752. Ὄθεν ὁ σπουδὸς ἐκδοτῆς παρενθύς ἐδιώρησε τὸ σφάλμα του μετατυπώων τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ εἰρημένου συγγράμματος· καὶ συνειδησέντος οὗ νὰ κηρύττῃ εἰλικρινῶς τὰς ἀνακαλύψεις του, δὲν ἠθέλησεν, ἀποδεικνύων ἀξιοπίστον τὸ Ἀμβροσιανὸν χειρόγραφον, νὰ σηκώσῃ τὴν ὑπόληψιν τῆς συγγραφῆς ἀπὸ τοῦ Γεμισόν. Εὐχαρισεῖται μόνον νὰ σημειώσῃ, ὅτι ὁ Γεμισὸς συνέγραψε πολλὰ κινήματα ἐπιπέμων ἄλλους, χωρὶς νὰ προσθέσῃ σχεδὸν τίποτε ἐδικόν του, καὶ ὅτι ἦτον ἐνδεχόμενοι νὰ ἔπῃε τὴν περὶ ἀρετῆς πραγματείαν του ἀπὸ κἀνὲν βιβλίου τοῦ Φίλωνος (2). Τοιαύτη ἦτον ἡ τύχη τούτου τοῦ συγγράμματος τοῦ Γεμισοῦ, τὸ νὰ νομίζεται ὡς ἀνεκ-

(1) Philonis Iudaei . . . κ. τ. λ. Philonis Iudaei de virtutibus cuiusque partibus. Invenit et interpretatus est Angelus Maius— Praeponitur Dissertatio cum descriptione librorum aliquot incognitorum Philonis eumque partibus nonnullis Chronici inediti Eusebii Pamphili et aliorum operum notitia e codicibus Armeniacis petita. — Mediolani, 1816. in-4. et in-8.

(2) Ὁ κύριος Μαῖος σημειώνει ὅτι ὁ φίλων ἔγραψε τοὺς ἀρχαίους βιβλία περὶ ἀρετῶν, ὅτι σώζεται μόνον ἓν, καὶ ὅτι τὰ ἄλλα, ὅπου ἐλάθη, ἴσως ἐμεταχειρίσθη ὁ Γεμισὸς διὰ νὰ συνθέσῃ τὸ σύγγραμμά του. — Ἀς μὴ συγχωρηθῆ νὰ ἐκδόσῃ τὴν εἰς τοῦτο παρατήρησιν, ὅτι αὐτὰ αἱ πραγματεῖαι τοῦ φίλωνος ἦσαν μᾶλλον ἰσορροπικαὶ ἢ φιλοσοφικαὶ, περιέχουσαι τὴν ἰσορροπίαν τῶν ἀνομιῶν τῶν Ἰουδαίων* (ἴδ. Εὐσεβ. Ἱστ. Ἑκκλ. β'. 5. 6. — Fabric. Bibl. Graec. T. IV. Pag. 740, 741, Ἐδ. Harles.). Ἀδριανὸς ὁ Βαλῆσις (Adrien de Valois) ἀνόμισεν ὅτι τὸ δεῦτερον βιβλίον τοῦ φίλωνος περὶ ἀρετῶν, καὶ ἡ πρὸς Κρίστον προσθετὰ αὐτοῦ ἦτον τὸ κατὰ φιλόκω συγγραμμά του.

δοτον, διότι φαίνεται, ότι ὁ Πλαντίνος, ὅστις τὸ ἐξέδωκεν Ἑλληνιστῶν ἐν Ἀντουερπία κατὰ τὸ 1575 ἔτος, δὲν εἶχε κάμμιαν εἰδησίην περὶ τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς Λατινικῆς μεταφράσεως, τὴν ὅποιαν εἶχε κάμει ὁ Ὀκκος ὑπὲρ τοὺς ἑκοσι χρόνους ἀρχήτερα. Εἶναι λοιπὸν νέα ἐκδοσις αὐτῆ τοῦ συγγράμματος τοῦ Γεμιστοῦ, καὶ τὴν χρεωζοῦμεν εἰς τὸν κύριον Μάϊου. Τὸ κείμενον αὐτῆς εἶναι πλέον διορθωμένον παρὰ τὰ τῶν προτιτερινῶν, καὶ ἡ γλαφυρὰ μετάφρασίς του ὑπερτερεῖ τὴν τοῦ Ὀκκου καὶ τοῦ Ἰερωνύμου Βολφίου.

Γεώργιος ὁ Γεμιστός, ἐπικαλούμενος Πλήθων, ἦτον ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον σοφοὺς Ἕλληνας τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος. Διέπρεψε κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν ἐν Φλωρεντία σύνοδον (1439) καὶ ἐράνη πιστότερος τηρητὴς τῶν δογμάτων τῆς Γραικικῆς Ἐκκλησίας παρὰ τὸν συμπολίτην του Βησσαρίωνα. Δι' αὐτοῦ ἐγνωρίσθη καὶ ἐθαυμάσθη εἰς τὴν Ἰταλίαν ἡ φιλοσοφία τοῦ Πλάτωνος. Αὐτὸς ἔδωκεν εἰς τὸν Κόσμον τὸν ἐκ Μεδικῶν τὴν ἰδέαν τῆς Πλατωνικῆς τοῦ Ἀκαδημίας, καὶ ἀνεχώρησεν ἔπειτα εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἔχων ὑπόληψιν ὡς σοφώτατος καὶ μάλιστα ὡς μόνος σοφὸς ἐκείνου τοῦ τόπου (1).

Ἐπειδὴ εἰς τὸ χειρόγραφον τῆς Ἀρθροσιανῆς Βιβλιοθήκης ἐρέρετο ὁ Φίλων ὡς συγγραφεὺς τοῦ συγγράμματος τούτου, ὁ δὲ κύριος Μάϊος μαθὼν, ὅτι εὑρίσκετο εἰς τὴν Βενετίαν, εἰς τὸ φρενιτικόν τῶν Ἀρμενίων, ἐν χειρόγραφον περιέχον τὴν Ἀρμενικὴν μετάφρασιν πολλῶν συγγραμμάτων τοῦ περιηρέτου τούτου Ἰουδαίου, παρήγγειλε νὰ ἐρευνηθῶν, ἂν μεταξὺ αὐτῶν εὑρίσκετο καὶ τὸ περὶ Ἀρετῆς σύγγραμμα. Πλὴν δὲν εὑρέθη· ἀλλὰ κάποιος Ἀρμένιος, ὀνομαζόμενος Ἰακύνθης Ζεράβος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἐκοίκωσεν εἰς

(1) Fr. Philoloph. epist. pag. 31. v. edit. 1702 Ad hoc est bonis eximania omnibus: ut proster unum Georgium Gemysium vivum certè et doctum et gravem et disertum nihil invenias dignum laude. — Παρὶ τῆς Πλατωνικῆς Ἀκαδημίας τῆς φλωρεντίας, ἴδε τὰ προλεγομένα τοῦ Μιχαήλου Φικίνου κατ' ἀρχὰς τῶν τοῦ Πλάτωνος καὶ Πλάτωνος μεταφράσεών του. — Crainor de causis restauratae saccullo XV in Italiam Philosoph. Platonicae. 1813. — Καὶ ὁ κύριος Sievoking, Πρωτόσπου ἐν Γενεύῃ ἔγραψε Γερμανιστῶν τὴν ἰσορίαν αὐτῆς τῆς Ἀκαδημίας.

τὸν Κύριον Μάϊου τὴν πολύτιμον εὑρεσιν τῆς Ἀρμενικῆς μεταφράσεως πολλῶν συγγραμμάτων τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως. Ἐν ἔτει 1791 εὑρήκε τὸ περιέχον αὐτῶν χειρόγραφον εἰς τὴν ἐν Πολωνίᾳ Λεόπολιν (1), ὅπου, εἶναι γνωστὸν, ὅτι εἰς τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα πολλοὶ Ἀρμένιοι ἐμετοίκισαν, διὰ νὰ ἀποφύγωσι τοὺς Σαρακηνούς, οἵτινες κατερήμοναν τὴν πατρίδα των. Ὁ Κύριος Ζεράβος ἀντέγραψεν αὐτὸ τὸ χειρόγραφον καὶ ἐγέμισε τὰ κενὰ μέρη αὐτοῦ μὲ ἀποσπάσματα ἐκ τινος ἄλλου χειρογράφου, τὸ ἴσοιον εἶναι ὁμοιον μὲ αὐτὸ καὶ εὑρίσκειται εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Ἀρμενίων. Καὶ τὰ δύο ταῦτα χειρόγραφα ἐγράμηνον περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος. Πιθανὸν εἶναι ὅτι ἡ ἐν αὐτοῖς περιεχομένη μετάφρασις ἐγίνετο κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα· ἂν ἦναι ὅμως καὶ μετάφρασις τοῦ περιηρέτου Ἰσορικίου Μωυσεῶς ἐκ Κορήνης (Moise de Chorène), καθὼς ζητεῖ νὰ τὸ ἀποδείξῃ ἐξ εἰκασιῶν τινῶν ὁ κύριος Μάϊος, εἶναι ἀμφίβολον, καὶ τίποτε δὲν μὲ φαίνεται ὅτι δικαιολογεῖ τὴν γνώμην του αὐτῆν. Αὐτὰ τὰ χειρόγραφα περιέχουσιν εἰς Ἀρμενικὴν γλῶσσαν δεκατρία συγγράμματα τοῦ Φίλωνος, ἐξ ἧν ὀκτὼ δὲν σώζονται πλέον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, καὶ εἶναι ἀκλήμη ἄγνωστα. Ὁ κύριος Μάϊος σημειώνει Λατινιστῶν τὰς ἐπιγραφὰς καὶ τοὺς πρώτους εἰχους αὐτῶν τῶν δεκατριῶν συγγραμμάτων.

Ἡ παιδεία τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἀσιατῶν φαίνεται ὅτι ἐθιμελιούτο εἰς πάντα διαφορετικὰς ἀρχὰς. Ἀλλ' ἐξ αἰτίας τῶν μεταβολῶν τῆς Πολιτικῆς καὶ τῆς Φιλοσοφίας ἔμάλιστα τῆς Θρησκείας, μετέβη ἐν μέρος τῶν γνώσεων τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ διατηρήθη αὐτοῦ ὡς παρακαταθήκη, διὰ νὰ τὰς ἀποδώσῃ ἡ Ἀσία εἰς τὴν Εὐρώπην μετὰ παρέλευσιν τινῶν αἰώνων καὶ ὑπερον ἀπὸ μεγάλου γύρου (2). Ἡ σπουδὴ

(1) Μητρόπολιν τῆς Ἀνατολικῆς Γαλικίας. Ὀνομαζέται δὲ ἡ πόλις παρὰ μὲν τῶν Γερμανῶν Λεμπουργ (Lemberg), παρὰ δὲ τῶν Πολωνῶν Λεβὸς (Lwow). Τὸ τρίτον μέρος τῶν περίπου 38,000 κατοίκων τῆς εἶναι Ἀρμένιοι, καὶ πολλοὶ τῆς Γραικικῆς Ἐκκλησίας, ἐν ἄλλο τρίτον μέρος ἀποταλοῦσιν εἰς Ἑβραῖα. Ὅσα τὰ ἑποικιστὰ ἐχρῶντο μακάρις ἐλευθερίας.

(2) Migrant scientiae non secus ac populi: (Bacon)

αὐτῶν τῶν κοινοισιῶν τῶν γνοίσεων εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ πλεον περιεργ-
για μέρη τῆς Φιλολογικῆς Ἱστορίας. Εἰς τὸν τρίτον ἤδη αἰῶνα ἡμε-
τεριότητι, ὡς λέγουσιν, ὁ Ὀμηρος εἰς τὴν Ἡερσικὴν καὶ εἰς
αὐτὴν τὴν Ἰνδικὴν γλῶσσαν (1), καὶ περὶ τοὺς αὐτοὺς χρό-
νους, ὁ περιηγητὸς τῆς Ἀσίας Λίρσιάρχης φαίνεται ὅτι
ἦτον ὁποισοῦν εἰδήμων τῆς τῶν Ἑλλήνων φωνῆς (2). Ἰσχυρά-
τερα, καὶ κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ἡ μετοικεσία τῶν Περσ-
μικῶν καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀιωχθέντων ἀπὸ τὰς Ἀ-
θῆνας φιλοσόφων (*), ἐτι δὲ καὶ ὁ ὑπὲρ τῆς παιδείας ἔμωσ

(1) Αἰ. Ποικ. Ἱστορ. 18'. μὴ.

(2) Beausobre. Histoire de Maniché. T. I. p. 95.

(*) Τὰ σχολαῖα καὶ ὅλα τὰ πρὸς κοινὴν διδασκαλίαν χρησιμεύοντα κατὰ
εἴδη τῆς Ἑλλάδος ἔχον καταστήσει ἐπὶ τῶν Αυτοκράτορες Ἰουστινιανού,
εἰς πικρὰν σχολῶν πύωσιν, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν Ἱστοριῶν τῆς ἐπι-
τομῆς τῆς ἐκείνης, καὶ ὅλοι ἀποδίδουσι τὴν αἰτίαν τούτου εἰς τὸν Ἰου-
στινιανὸν αὐτὸν* μόνον τῶν Ἀθηνῶν τὰ σχολαῖα, τὰ ἵσχυρα πολλοὶ σοφοὶ καὶ
ἐγκρατεῖς Αυτοκράτορες κατὰ καιροὺς ὑπερκαπίσθησαν, ἡμιμαζὸν ἀκόμη* ἀλλ'
ὁ βασιλεὺς οὐδὲν ἐθέλει τὴν εἰς τὰ σχολαῖα αὐτὰ παρὰ ἔθνικον διδασκαλί-
αν διδασκαλίαν ἐξωτερικὴν ἢ ἔθνικὴν φιλοσοφίαν (καὶ μάλιστα τὴν Νεο-
πλατωνικὴν), καὶ ἐν γενεῇ ὅλην τὴν ἔθνικὴν παιδείαν, ὡς ἔχθρον τοῦ
Χριστιανισμοῦ, καὶ ἔμποδον τοῦ εἰς αὐτὴν ἀσχολουμένου* καὶ διὰ τὴν
ἐκείνην τὸν ἔχθρον τοῦτου τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀποφάσισα νὰ ἐρημώσῃ διόλου
τὰ σχολαῖα τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' ἐρημώσῃ ἐν ταύτῃ καὶ ὅλον τὸν πόλεον
τῆς Μουαχίας τῶν σχολῶν ἀπὸ φιλοσοφίας, ἀφαιρῶν τὰς διδασκαλίας τῆς μισθῆς,
τῆς ὁποίας ὁ μεταχειρισθῆς ἔπειτα εἰς κτίσιν ἀπέβηκεν πολυτελεῶν καὶ μαγαλιπερῶν
κτιρῶν, ἀφ' οὗ κατεκτίσθησαν εἰς ταυῦτα πρὸ τέρου τῆς Θεσσαλονίκης τοῦ (*),
διὰ τῆς ἀποβαρύνσεως τῶν λαῶν του καὶ διὰ τῶν λαμπρῶν κτιρίων ἠθέληεν
ἢ

(*) Οἱ Ζωνναῖοι, Ἱσχυροὶ Χριστιανὸς καὶ Μουαχίας, λέγει (Βιβλ. 10'.
σελ. 50.) „Οὐ μόνον δὲ τὸν ἑρῶν τούτου δόμον (τῆς Ἀγ. Σοφίας) ὁ βα-
σιλεὺς ἐκείνος ἐδοξίματο, ἀλλὰ καὶ ἐτέρους πλάτους, ἐν αἷς ἀπείρῳ χρημά-
των δόμοις, τὰς τυπωθείας ἀνέκαθεν ἐν ἐκείνῃ τῶν πόλεων διδοσθαι
αὐτοῖς τοῖς ἐν αὐταῖς διδασκαλίας τῶν λογικῶν τεχνῶν καὶ ἐπιτημάτων,
ἐξέκαψε, καὶ οὕτω τῶν ἐν ταῖς πόλεσι διδασκαλῶν ἐσχοληκῶν ἀγροει-
κία τῶν ἐν αὐταῖς κατεκράτησεν“. 10. καὶ Μααλαῶν, Μην. Β'. 187.

τινῶν ἡγεμόνων Σασσανιδῶν καὶ μετέπειτα τῶν Καλέρων Ἀ-
κασσιδῶν (*) ἔγιναν αἰτία νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὰς Ἀνατολικὰς

ὡς φαίνεται, ὁ καλὸς οὗτος βασιλεὺς ν' ἀπαθανάτισῃ τὸ ὄνομα του, τῶν
ἐπίων κτιρῶν ἄλλα μὲν ἠρώνησεν ὁ χρόνος, ἄλλα δὲ ἄλλα περιστάσεις,
καὶ ὅσα ἀκόμη αἰχίζονται, ἀλλ' ἡ χρησιμότης πλείον πρὸς τὸν σκοπὸν, διὰ
τὸν ὁποῖον ἀνηγέρθησαν* τῆς δὲ τίττε ἀρημώσεως τῶν σχολῶν, τῆς ἐξ-
ορίας καὶ τοῦ θωγοῦ καὶ τῆς ἐκείνης τῶν μαθητῶν τῶν διδασκάλων τῶ
κακὰ ἀποτελέσματα ἐσήθησαν πολλοὺς ἀθῶνας, καὶ ἴσως ἄκρως αἰχίζονται,
κατὰ δυστυχίαν, εἰς τὴν καὶ τῶρα, ὡς ἔπειτα νὰ αἰχίζονται, μ' ὅλον ὅτι ἡμῶ
νίσθησαν πάλαι μετὰ τὸν Ἰουστ. καὶ ἐδίωξαν καὶ βασιλεῖς νὰ διαρῥῶσιν τὰ
εἰς τῆς ἐκείνης τῆς ἐκείνης τῶν σχολῶν κακὰ. — Τῶν Ἰσχυρῶν καὶ ἄλλων βαρ-
βάρων ὄντων τὰ ἔθνη, ὡς λέγει τις παλιός Ἱσχυρικός, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ
καταρῥῶσιν εἰς τὰ σχολαῖα τῶν Ἀθηνῶν, ἐτι ὁ Αυτοκράτορ Ἰουστινιανὸς
κατενόησε. Τὴν χρυσὴν λογαριασμένην σειράν τῶν διαδόχων τοῦ Πλάτωνος ἐν
Ἀθῆναις διέκοψε διαπαντός ἐν βασιλικῶν θύσπεσμα, καὶ ἐπὶ φέλι καὶ
σοφοὶ ἄνθρωποι, διδασκαλοὶ τότε τῆς φιλοσοφίας, Διογένης, Κερκυραῖος, Κελά-
λιος, Περσικανός, Δαμάσκιος, Ἰσίδωρος καὶ Σιμπλικίος, ἐδιώχθησαν διαμῆς
ὡς ἔθνικοι, καὶ ἐναγκάσθησαν νὰ ζητήσωσιν εἰς μακρῶν ἐξόνου, τί-
πους, παρὰ βαρβάρων βασιλέων, τὴν ὁποῖαν ἢ πατοῖς τῶν τῶν ἐξέρει
ἐλευθερίας* κατέφυγον λοιπὸν πρὸς Κορσίον τὸν βασιλεῖα τῶν Περσῶν, ἀ-
λλὰ μὴ ἐβρίοντο καὶ ἀπὸ τὰ πρῶτα ὡς ἠλπίζον καὶ ἐφρατῶντο, ἐπεί-
κριναν κἀλλίον ν' ἀπελάσωσιν εἰς τοῦ Περσικοῦ καὶ Γραιμικοῦ φησιστοῦ τὰ
σύνερα, παρὰ ν' ἀπολαύσωσιν εἰς τὰς αὐτὰς τὰ πλουτῆ καὶ τὴν εὐνοίαν Ἀ-
σιατῶν δεσποτῶν. — Οἱ Πέρσης Κορσίος ἔδωκε πρὸς τοῦς σοφοὺς αὐτοῦς
ἀνδράς γενναίαν ὑπερέσπισιν, ζήτησας παρὰ τοῦ Αυτοκράτορος Ἰουστι-
νιανού, εἰς τὴν μετ' αὐτοῦ αἰρήνην ἐν εἰς 533, νὰ ἐξαρῥῶσιν ἀπὸ τοῦς
κατὰ τὸν ὑπὸλοιπὸν ἔθνικὸν τοῦ ὑπεκῶν νόμου, οἱ ἑπτὰ οὗτοι, τὸ ἔ-
παιον καὶ ἔγινον. Οἱ Σιμπλικίος, τὸν ὁποῖον τὸ εἰς τὸν Ἐπίσκοπον ἠθι-
κῶν ὑπέμνημα τιμῆται κατὰ πολλὰ, καὶ οἱ σύντροφοὶ αὐτοῦ ἐπιστρέψαν-
τας ἐτελεσῶσαν τὴν ζωὴν τῶν ἐν ἡσυχίᾳ καὶ μοναχίᾳ, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀφῆ-
κον μεθ' ἑαυτῶν, ἐτελεσῶσαν αὐτοὶ καὶ τὴν μακρὰν σειράν τῶν Ἑλλήνων φιλο-
σόφων, καὶ γίνεαι αἰτίαι, μ' ὅλα τῶν τῶν ἐκπτώματα, νὰ τιμῶνται μεχρὶ
τῆς σήμερον ὡς παύσινοι καὶ ἐκαρτεῖροι τοῦ καιροῦ πον. — Ἐγινον ἢ
σημείωσας αὐτῆ κατὰ πορτίαν διὰ τοῦς ἑσπῆ ἢ δὲν ἀνέγνωσαν τὴν Ἱστο-
ρίαν ἢ ἀνηγέρθησαν τὸ εἰς τὴν μετέφρασιν τῆς διατριβῆς ταύτης μνημο-
νονημένου συμῶν περὶ τῶν παρὰ Ἰουστινιανού διαρῥῶσιν φιλοσόφων ἐπ' Ἀ-
θῆναις. Οἱ Περσῆ.

(*) Τὸ Βαρβάρων, ἐν εἰς 762 κτιρῶν, ἦσαν ἢ κατέφρα τῶν

γλώσσας τὰ δόγματα καὶ τὰ συγγραμματα τῶν Ἑλλήνων. Οἱ Ἀρμένιοι στρεφόμενοι πρὸς τοὺς Δυτικούς διὰ τὸ ἡμέρησκον ἐχρησίσθησαν ἰσχυροῦς νὰ γνωρίσωσι τὴν Ἑλληνικὴν Γραμματείαν, καὶ κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Ἰσαὰκ τοῦ μεγάλου, καὶ Μεσρόβου τοῦ μεταρρύθμιτοῦ τοῦ Ἀρμενικοῦ Ἀλφαβήτου, πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ὑπήγαγον νὰ σπουδάσωσιν αὐτὴν εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Οἱ δὲ καρποὶ αὐτῶν τῶν κόπων τῶν ἦσαν μεταφράσεις τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων.

Εἰς τὴν Ἀρμενικὴν γλώσσαν φαίνεται, ὅτι ἐσώθησαν συγγραμματα πολλὰ ἀξιόλογα, τὰ ὅποια δὲν ὑπάρχουσι πλέον εἰς τὴν πρωτότυπον γλώσσαν, καθ' ἣν ἐγράφησαν. Ὁ Κύριος Ζωράβος ἔδωκεν εἰς τὸν Κ. Μάϊον ἀντίγραφον ἐνὸς χειρογράφου γραμμένου εἰς τὴν βιβλίσαν γλώσσαν κατὰ τὸν ἐνδέκατον ἢ δωδέκατον αἰῶνα. Τὸ ἀντίγραφον τοῦτο ἔγινεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει 1794 παρά τῆς Ἀρμενίου, καὶ μετεκομίσθη εἰς τὴν Βενετίαν παρὰ τοῦ Κ. Ζωράβου· περιέχει δὲ τὰ Χρονικά τοῦ Εὐσεβίου. Τοῦτο τὸ σύγγραμμα, συντεθὲν Ἑλληνικῶς ἐν τῷ τετάρτῳ αἰῶνι παρὰ τοῦ κλεινοῦ Ἐπισκόπου τῆς Καισαρείας ἐκ πολλῶν Ἱσoricῶν, τῶν ὁποίων τὰ συγγραμματα ἐχάθησαν, ἦτον μία τῶν πηγῶν τῆς Χρονολογίας. Ἀρχίζει ἀπὸ τῆς κλήσεως τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἐτελείουεν ἕως εἰς τὸ ἔτος 325 μετὰ Χριστόν. Κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου τούτου δὲν εὕρισκοντο πλέον εὐκόλως (1), καὶ τέλος πάντων ἐχάθησαν ἐξ ὀλοκλήρου. Ἐσώθη δὲ ἕως εἰς τοὺς καιροὺς μας μόνη ἡ Λατινικὴ μετάφρασις τοῦ ἁγίου Ἰερωνύμου, γενόμενη παρ' αὐτοῦ χωρὶς τινα ἀκρίβειαν, ὡς σύνηθες εἰς αὐτόν. Εἰς αὐτὴν ὄχι μόνον ἐξηκολούθησε τὰ βιβλίσια Χρονικά, ἀλλ' ἐπρόσθεσε καὶ

τῶν Ἀβασσιδῶν Καλῶν καὶ ἐν ταύτῃ τῶν μαθητῶν, ἐπὶ τοῦ Καλῶν Ἀλ Μ α σ ὀ ρ, Σουλῶν τοῦ Βαχδαίου, ἀρχισαν πρῶτον οἱ Ἀραβῆς νὰ λαμβάνωσι κλίσην πρὸς τὰς ἐπισήμας, καὶ οἱ Καλῶν Ἀρ ὀ ὐ ν Ἀλ Ρ α σ χ ἰ δ (ἐπὶ 785—808), καὶ ὁ τούτου διάδοχος Ἀλ Μ α μ ο ὐ ν (808 ἢ 811—833), διαφωμίζονται ὡς πρῶτοι καὶ προαγωγοὶ τῶν ἐπιστημῶν. ἐπὶ τῶν ἕσχατων τούτων μεταφράσθησαν εἰς τὸ Ἀρμένικόν πολλοὶ Ἑλληνικοὶ συγγραφεῖς. Ἐκδ.

(1) Paulin. Ad Alog. inter Augustini Epistol. 24. Tom. II. col. 36. Edit. Benedic.

ἐπαίρισε πολλὰ πράγματα, καθὼς τὸ ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος εἰς τὴν πρὸς Βικέντιον καὶ Γαλληνὴν ἀφιερωτικὴν του ἐπιστολήν· οἱ Ἰωσήφ Σκαλιέργος ἐπροσπάθεισε πολλὰ νὰ ἀνεβῶσθαι τὸ κείμενον τοῦ Εὐσεβίου, ἀλλ' ἐκ τέτα προέκυψαν ἐν σύγγραμμα Ἑλληνικόν, τὸ ὅποιον κίρμασται ἁπλοῦς τὸ πρωτότυπον, καὶ μία σύνθεσις Λατινικὴ, ἣτις κατὰ τὸ κείμενον καὶ κατὰ τὴν διάταξιν διαφέρει πολὺ τῶν χειρογράφων καὶ τῶν προηγουμένων ἐκδόσεων (1).

Τὰ εἰς τὸ κείμενον τοῦ Εὐσεβίου ἀφορῶντα ἦσαν τῶν ἀξίωμα, ὡς οἱ νεώτεροι Φιλολόγοι ἐφελονείκησαν πολλὰ διὰ νὰ μάθοισιν, ἀν ὁ συγγραφεὺς τὸ διαίρεσεν εἰς αὐτὰ μέρη διακεκριμένα· ἀν ὁ ἁγ. Ἰερωνύμος τὸ μεταφράσεν ὅλον ἢ μόνον ἐν τῶν μερῶν τούτων, καὶ ἀν ἔχωμεν πλήρη τὴν μετάφρασιν τοῦ ἁγ. Ἰερωνύμου. Ὁ Ποντικός καὶ ὁ Σκαλιέργος, ὅτινες ἔκαμιν κριτικὰς αὐτοῦ ἐκδόσεις, εἶχαν περὶ τούτων τῶν ζητημάτων πάντῃ ἀντιειμένης γνώμας, καὶ αὐτὴ ἡ ἴρις ἀνανεώθηκατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα μετὰ Ὀυαλλῆ σίου (Valleius) καὶ Ἰερωνύμου δὲ Πράτου (de Prato). Ἡ γνώμη τοῦ Σκαλιέργου, ἣτις ἐπισχυρίζετο, ὅτι ὁ Εὐσεβίος ἐσύνθεσε τὰ Χρονικά εἰς δύο βιβλία, τῶν ὁποίων τὸ μὲν πρῶτον ἦτον μία κριτικὴ Χρονογραφία (Χρονογραφία, χρονικῶν κανόνων παντοδαπῆ ἱστορίας), τὸ δὲ δεύτερον, ἐν εἶδος συνοπτικῶν πίνυκος ἢ κανῶν (ἐπιτομή, χρονικὸς κανὼν), ἀπεδέχθη κοινότερον, καὶ ἀποδεικνύεται τῶρα ἰσχυρῶς διὰ τοῦ Ἀρμενικοῦ χειρογράφου, εἰς τὸ ὅποιον φαίνεται ἐναργῶς αὐτὴ ἡ διαίρεσις.

Ὁ κύριος Μάϊος ἐλπίζει ὅτι ἡ κοινοποίησις τῆς Ἀρμενικῆς μεταφράσεως θάξει ἡμπορέσει νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ σύγγραμμα τοῦ Εὐσεβίου εἰς τὴν ἀρχαίαν του καθαρότητα, καὶ αὐτὸ τὸ βιβλίον τὸν φαίνεται ἕνας ἀληθινὸς Σησανρός. Ἐν τούτῳ ἐκδίδει τὴν Λατινικὴν μετάφρασιν τοῦ προοιμίου, τὴν τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν περιεπέων τῶν τριάκοντα ὀκτῶ κεφαλαίων, ἐξ ὧν συντίθεται τὸ πρῶτον βιβλίον, καὶ τελευταῖον ἐν ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ δευτέρου βιβλίου. Ὁ κύριος Μάϊος εἰδοποιεῖ, ὅτι ἐγράψεν αὐτὰς τὰς μεταφράσεις μετ' ἐπιμέλειαν καὶ ὑπαγορευόμενος παρὰ τοῦ Κυρίου Ζωράβου.

(1) Ids Hanckium. de Byzantina. rerum scriptorib. Graec. pasc. I. cap. 1. pag. 90—93.

Τὸ παρὰ τοῦ Κ. Μαΐου ἐκδοθὲν προόμιον τοῦ Εὐσεβίου δὲν ἔχει κἀμμίαν σχέσιν μὲ τὰ ὅποια ἀπαντῶμεν εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ Ἀγ. Ἱερωνύμου, ἔτε μὲ τὸ παρὰ τῷ Συγκύλλῳ (1) διατηρηθὲν Ἑλληνικὸν τεμάχιον. Εἰς τὸ τέλος φαίνεται καθαρώτατα ἡ σημειώσις τῶν δύο βιβλίων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐσύγχευται τὸ Χρονικόν (2). Τὸ πρῶτον μέρος ἢ τὸ πρῶτον βιβλίον ἐπιγράφεται *Omnimoda Historia*. Ἡ ἐπιγραφή αὐτὴ δὲν ὑπάγῃ εἰς τὸ Ἀρμενικόν, ἀλλ' ὁ Κ. Μαΐος τὴν ἀνεπλήρωσε κατὰ τὴν Ἀγ. Ἱερωνύμου καὶ Χωρρόνιον. Τὰ τριακοντα ὀκτὼ κεφάλαια ἐλήφθησαν ἀπὸ τῶν Ἀλέξανδρον τὸν Πικλοῦ, τὸν Ἐβυδίου, τὸν Ἰωσήπου, τοῦ Κασώρα, τὸν Διδώρου Σικελιώτου, τὸν Κερσίλιου, τὸν Μαγέβου, τὸν Πορφύριον καὶ Διονύσιον τοῦ Ἀλικαρνασσέως. Ὁ κύριος Μαΐος ἐκδίδοι ὀλίγους μόνον στίχους ἐκασοῦ αὐτῶν τῶν κεφαλαίων, πολλοὶ δὲ εὐρίσκονται κατὰ μέρος εἰς τὴν παρὰ τοῦ Σκαλιέρου γενημένην συλλογὴν τῶν τεμαχίων τῶν Χρονικῶν τοῦ Εὐσεβίου. Τὸ τριακοσὲν ἔκτον ὅμως κεφάλαιον μεταφράσθη ὀλοκλήρως, περιέχον τὴν Ἱστανίαν τῶν βασιλείων τῶν Λατίνων ἀπὸ Αἰνείου μέχρι Ρομύλου, τὸ ὅποιον ἐλήφθη ἐξ ἑνὸς τῶν τοῦ Διδώρου τοῦ Σικελιώτου ἀπωλεσθέντων βιβλίων, τοῦ ὁποίου ἐν τεμαχίον διατήρησεν ὁ Συγκύλλος.

Τὸ δεῦτερον βιβλίον τῶν Χρονικῶν εἶναι ἀτελὲς εἰς τὸ Ἀρμενικὸν χειρόγραφον, διότι τοῦ ἐλλείπουσιν ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Εἰς τὰ παρὰ τοῦ κυρίου Μ. διδόμενα δοκίμια, συγκρινόμενά μὲ τὰς ἐκδόσεις, φαίνονται κἀπταὶ διαφοραὶ εἰς τὴν διάταξιν, ὁμοίως καὶ εἰς τὴν χρονολογίαν.

Κατὰ τὸ παρὸν, ἕως οὗ νὰ ἐκδόσῃ ἦτοι ὁ κύριος Ζοράβης ἢ ἄλλοστις σοφὸς ὄλον τὸν εἰς τὸ Ἀρμενικὸν Εὐσεβίου, εὐχρῆς ἄξιον ἦτον νὰ γίνῃ κἀμμία μετάφρασις Λατινικὴ, ἀκριβὴς, πλήρης καὶ ἐπαυξημένη μὲ τὰς ἀναγκαίας σημειώσεις, διὰ νὰ ἡμπερέσχητις νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ἀξιπιστίας καὶ ἀρεσίας αὐτοῦ τοῦ συγγράμματός. Ὁ κύριος Μαΐος σοχά-

(1) Παλ. 65, 66. edit. Goar.

(2) *Ubi ex his omnibus materiam mihi praestruxero, mox me ad chronicum canonem transferam sed haec quidem in secundo volumine qui mox addatur. Nunc in priore tractatu ordinar dicere, etc.*

ξεται, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀμφιβάλητις εἰς τὸ πρῶτον καὶ ἡ ἐπιγραφή τοῦ εἰκοστοῦ ἐνάτου κεφαλαίου, τὸ ὅποιον ἀνακαλεῖ τὰς λεγομένης τοῦ Εὐσεβίου μὲ τὸν Πορφύριον εἶναι μία ἀπὸ τὰςδείξεις, ὅτι εἶναι ἀληθὴς ἡ γνώμη τοῦ (1). Πρὸς τοῦτο δὲν ἔχω νὰ κἀμω τὴν παραμικρὰν ἀντίστασιν, μάλιζα δοξάζω, ὅτι αὐτὴ ἡ Ἀρμενικὴ μετάφρασις εἶναι ἐκείνη, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ ὁ Ἀκόης Βιλλεφροῦς (Villemoyne) (2), ὡς περιεχούσης τὸ σύγγραμμα τοῦ Εὐσεβίου πληρέστερον παρὰ τὸ διασωθὲν Ἑλληνικὸν καὶ Λατινικόν, καὶ ὅμως ἐπιθιμῶ νὰ γένη μία βελτίαι καὶ κριτικὴ ἐξέτασις διὰ νὰ μάθωμεν μέχρι τίτου ἡ Ἀρμενικὴ μετάφρασις παρμένει τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον, καὶ ἂν ἔγινεν ἐξ αὐτοῦ κατ' εὐθείαν. Τὰ Χρονολογικὰ συγγράμματα εἶναι εἰς πᾶσαν ἀντιγραφὴν καὶ μετάφρασίν των, ἐπιδεκτικώτερα ἀλλοιωσίτου, παρὰ ὅλα τὰ ἄλλα. Αὐτὴν τὴν τύχην ἐπαθεν εἰς τὴν Δύσιν καὶ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος (3), καὶ εἶναι περίεργον νὰ μάθωμεν, πῶς τὸ ἐπι-

(1) Porphyrii, qui nostra aetate aduersus philosophabatur.

(2) Montfaucon. Bibl. Bibliothec. ms. nova, pag. 1016.

(3) Δὲ παρατηρούμενοι διαφοραὶ εἰς τὰ χειρόγραφα καὶ εἰς τὰς ἐκδόσεις, τὸ ἀποδεικνύουσαι (Hankins. de Byzant. rer. Script. Graecis. p. 96.) — H. Dodwell. dissert. in Irenaeum. Dissert. III. s. 2 ne dicam jam, Eusebiani chronici, quale illud reliquit Eusebius, eadem nulla extare exemplaria; Graeca penitus perisse, nec enim illa moror quae hinc inde corrasi Scaliger, aliorum saepe recentiorumquē Eusebio doctorem et à mente Eusebii nonnunquam alienissima: quin et latina etiam esse interpolata, non ab Hieronymo modo, sed ab aliis quoque, ut videtur, junioribus Eusebii continuatoribus Ἐν τῇ μετάφρασιν τὸ παρὸν τοῦτο, τὸ παρὰ τοῦ Κ. Μαΐου ἀναφερόμενον, ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν ἡ τὴν ἐκδοσιν τῆς Πατρικῆς, παρὰ Erhard Ratdolt. 1483. εἰς — 4. β'. Τὴν ἐκδοσιν τοῦ Πουτακίου καὶ τὰς παλαιολογικὰς διαφορὰς ἀναγνώσκουσι εἰκοσιεπτά χειρόγραφα, τὰ ὅποια παρέβλε. γ'. Τὴν ἐκδοσιν τοῦ Σκαλιέρου 1658. δ'. Ἐν πολλῶν ὡραίων χειρόγραφον τῆς Βιβλιοθήκης τῆς πόλεως Γενεύης, γραμμικὸν ἐπάνω εἰς Παργαμηνὴν ἐν τῇ ἰδ. αἰῶνι ἦτον δὲ ἐν ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ συριστοῦ λάτωρος Πηταίου (Petau), τοῦ ὁποίου ἡ βιβλιοθήκη ἐμοιράσθη μεταξὺ Ἰωάννης καὶ Γενεύης* φέρει δὲ τὰ παράσημά του ἐπάνω τοῦ τριγώνου. Ὁ Σενεθήρης ἐνόμισεν, ὅτι αὐτὸ ἐκτὸ τὸ χειρόγραφον ἐκείνου ὁ Πη-

διαχειρίσθησαν οἱ Ἀσιάται· Εἰς αὐτὰ τὰ ἔθνη εἶχεν αὐτὸ πολ-
λὰ μεγάλην φήμην. Μεταφράσθη εἰς τὴν Συριακὴν γλῶσσαν
ἐν τῷ ἔθρῳ ἢ ὁμοίῳ αἰῶνι παρά τινος Ἐπισκόπου τῶν
Ταρμαίων, καὶ δύο Πατριάρχαι τῶν Ἰακωβιτῶν τὸ ἰσυστα-
μάτωσάν με τὰ χρονολογικὰ βιβλία, ὁ πῶν ἔγραψαν εἰς
τὴν αὐτὴν γλῶσσαν (1).

Τὰ δύο πρῶτα μέρη τῆς διατριβῆς, τὴν ὁποίαν ἔταξεν ὁ
κύριος Μάιος κατ' ἀρχὰς τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐκδοθέντος τόμου,
πραγματεύονται περὶ τῶν Ἀρμενικῶν μεταφράσεων τοῦ Φί-
λωνος καὶ Εὐσέβιου· τὸ δὲ τρίτον, περὶ τῆς μεταφράσεως

ταύτης εἰς τὴν Ποντικὴν, τὸ ὅποιον περιγράφει, *hinc illustratum cum
Chronico Eusebii et Hieronymi sine Prospero*. Ἀλλὰ τὸ χειρόγραφόν
μας περιέχει ἐκ τοῦ ἐναντίου τὰ παρὰ Πρόσπερον χρονικὰ τῶν Ἰσάτων
ἀπαρῶντα καθὼς εὐρίσκονται εἰς τὰ παλαιότερα καὶ εἰς τὰ καλλιτέρα ἀν-
τίγραφα. Ἦμποραὶ τινὰς νὰ παρατηρήσῃ καὶ ἄλλαι πολλὰς ἀκόμη διαφορὰς.
Τὸ χειρόγραφόν μας ἔχει εἰς τὴν ἀρχὴν του τὸν ἔξορκισμὸν, τὸν ὁποῖον
εἶχε βάλει ὁ Ἄγ. Ἰερώνυμος κατὰ μῆνησιν τοῦ Κίρηναίου· τὸ δὲ αὐτῷ
γραφοῦν τοῦ Πονταίου δὲν εἶχεν. Εἰς τὸ χειρόγραφόν μας ἀναγνωσκό-
μεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀφαιρωτικῆς ἐπιστολῆς: *Difficile est N. alienas
lineas insequentem excidere*· τὸ δὲ τὸ Πονταίου εἶλεν· *Linguas inse-
quentem excidere*, καὶ ἐπάνωθεν τοῦ τῆσθε τούτου διορθωμένου *lineas
insequentes κ. τ. λ. κ. τ. λ.* Τὸ ἀντίγραφόν μας δὲν συμφω-
νεῖ καὶ μετὰ τὰς ἀναγνώσεις ὅπου ἔλαβεν ὁ Σκαλδερὸς ἀπὸ τὸν Πεταυια-
νὸν αὐτοῦ Κώδικα (*Codex Petavianna*), ἔχει ὅμοι· σχέσιον πολλὴν με-
τὰ τὸν Βατικανικὸν, τοῦ ὁποῖου αἱ διαφοραὶ ἀναγνώσεις εὐρίσκονται εἰς τὸν
Μοντφωκόν (Montfaucon. *Bibl. Bibl. manuscript. nova. Tom. I.
pag. 146. et seq.*) Εἰς αὐτὸ καθὼς καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν 241, 242,
243, ἀπαντῶνται αἱ προσθήκαι περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ἔθνῶν, καὶ αἱ περι-
γράφαί τῶν τῶπων, αἱ ὁποῖαι δὲν εὐρίσκονται οὔτε εἰς τὰ ἄλλα χειρόγρα-
φα, οὔτε εἰς τὰ τυπωμένα.

(1) Διονύσιος Τέλλμαρ ἐν τῷ Η'. καὶ Θ'. αἰῶνι καὶ Μιχαήλ ὁ μέγας εἰς
τὸ τέλος τοῦ Θ'. Ο' σφῶς Θεόφιλος Σιγερ. Βαγέρο; (*Théophile Sigef.
Bayer*) ἐπιθυμοῦσας νὰ ἐκδοθῇ τὰ Συριακὰ κείμενα τοῦ Διονυσίου, ὡς δι-
υόμενον νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς διόρθωσιν τοῦ κειμένου τοῦ Εὐσέβιου. Ἡ ἐπι-
τομὴ τῶν χρονικῶν τοῦ Εὐσέβιου εἰς Συριακὴν γλῶσσαν ἐξεδόθη παρὰ P. L.
Bruns κατὰ τὴν χειρόγραφον τῆς Βοδλινεικῆς Βιβλιοθήκης.

τῶν βιβλίων τῶν Ἀρμενίων, καὶ περὶ τῆς σπουδῆς τῆς γλώσ-
σης αὐτῶν. Ὁ συγγραφεὺς ὁμιλεῖ περὶ τῆς δι' ἐπιμελείας
Ἰσαὴκ τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ Μεσροβίου ἐκτελεσθείσης μετα-
φράσεως τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Αὐτὴ ἡ μετάφρασις, τὴν
ὁποίαν ὑπερεκθειάζουσιν ὁ Ἀββῶς Βιλλεφρουῶς, ὁ περίφημος
Λακρόζης (*La Croze*), ὁ Σρεΐδερὸς (*Schröder*) καὶ πολλοὶ ἄλ-
λοι ἀνατολισταὶ (*Orientalistes*), ἔγινε κατὰ τὸν πέμπτου αἰῶ-
τα ἀπό τινος ἀντιγράφου Ἑλληνικοῦ, τὸ ὅποιον ἔλαβαν οἱ
Ἀρμένιοι ἀπὸ τὸν Μαξιμιλιανόν, Πατριάρχην τῆς Κωνσταντι-
νουπόλεως. Οἱ μεταφράσαντες αὐτὸ εἶχαν σπουδάσει εἰς τὴν
Κωνσταντινούπολιν, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ εἰς τὰς Ἀθή-
νας, καὶ ἔλαβαν τὸ ὄνομα *Thargmanitshk*, ἤγουν, οἱ
Διερμηνευταί, καὶ Ἀρμενιόστις ποιητῆς τοὺς παραβά-
λαι μετὰ τὰς μελίσσις, αἱ ὁποῖαι φέρουσιν ἐπὶ τῶν πτερώγων
τὰ ἄρῳματα ὅπου ἐσύναξαν εἰς μακρυνούς τόπους (1). Με-
τέφρασαν τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον τῶν Ἐβδομήκοντα κατὰ τὰ
Ἑξαπλάτῃ Ὀριγένης (*). Εἰς ταύτην τὴν σημείωσιν, τὴν ὁποί-
αν ἔκαμαν ἤδη καὶ οἱ ἀδελφοὶ Βίτων (*Whiston*), ὁ ἱατρὸς Ζο-
ράβος προσθέτει, ὅτι εἶναι πιθανὸν νὰ ἦναι τὸ παρὰ τοῦ Μά-
ξιμιλιανοῦ εἰς τοὺς Ἀρμενίους δοθέν ἀντίγραφον, ἐν τῶν πεν-
τήκοντα χειρογράφων, τὰ ὁποῖα Εὐσέβιος ὁ Καισαρείας εἶχε
σεῖλαι εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ προσαγῆς τοῦ Κωνσταντίνου,
καὶ ἀντεγράψισαν αὐτὰ τὰ Χειρόγραφα κατὰ τὰ Ἑξαπλά τοῦ
Ὀριγένης, τὰ ὁποῖα πιθανὸν ὅτι ὁ Εὐσέβιος εἶχεν εὐρεῖ

(1) *Nierses Claignis apud Schröder. Dissert. de Ling. Arma-
nica, pag. 35.*

(*) Διὰ τὴν γενικὴν χρῆσιν τῆς παρὰ τὸν Ἐβδομήκοντα γενομένης με-
ταφράσεως τῆς παλαιῆς Γραφῆς ἦτον χρεια πολλῶν ἀντιγράφων, διὰ δὲ
τὴν συχνὴν ἀντιγραφήν κυρίως φησάν πολλά σφάλματα, ὅσα εἰς τοὺς ἀπὸ
Χριστοῦ γεννήσεως χρόνους εἶπε τοῦ Ὀριγένης τὸ κείμενον τῆς Ἀλεξανδρινῆς
μεταφράσεως παρεμειρώθη ἄλλοις, καὶ εἶχε καταστῆσαι εἰς ἄλλαν κατέ-
ρασαν διὰ τὴν προσθήκην, ἀφαιρέσεων, γαργικῶν σφαλμάτων κ. τ. λ. ὡς
ἐκ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαιότεροις τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἀναφῶν φα-
νεται. Ο' ἄλλος Ὀριγένης λέγει (*T. A. vol. 381. καὶ Ἑλλην. ἑκτ.*) ἡθου-
νὶ δὲ πολλὰ γέγονεν ἢ τῶν ἀντιγραφῶν διαφορὰ, εἴτε ἀπὸ ῥαθυμίας τι-
νων γραφῶν, εἴτε ἀπὸ τέλεις τιμῶν μοθηρίας τῆς διορθώσεως τῶν γρ-
φαμένων, εἴτε καὶ ἀπὸ τῶν τὰ αἰουτοῖς δοκούντων ἐν τῇ διορθώσει προσθεῖν

εις τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Πύλου τε Παμφίλου· καὶ τοιαύτην ἔνδοξον ἀρχὴν ἤθελε νὰ δώσει ὁ Κύριος Ἀρμένιος εἰς τὴν Χαίφαναιαν μετὰ φρασιν. Ὁμιλογεῖ ὁμοίως, ὅτι αὐτὴ δὲν συμφωνεῖ πάντοτε μετὰ Ἑλληνικὸν κείμενον τῶν Ἑβδομήκοντα, ἔστιν ἄνευ ἀναγνώσεως τῆς δεικνύουσιν ἄλλας πινακῆς. Ἡ Ἀρμενικὴ μετάφρασις ὅλης τῆς Ἀγίας Γραφῆς ἐτύπώθη τρίς, χωρὶς νὰ κοπιώσωσιν οἱ ἐκδοταὶ εἰς τὴν διόρθωσίν τῆς· τελευταῖον ὁ κύριος Ζοράβος, ἀποκτήσας πολλὰ χειρόγραφα, μεταξὺ τῶν ὁμοίων διακρίνεται

των ἢ ἀφαιρούντων. Πολλὰ δὲ τῆς παλαιᾶς Γραφῆς τῆς μεταφρ. τῶν Ὁ χωρὶς διέφθιραν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Πατέρων τῶν, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι αὐτοῦ. Ὡς ἦτον ἀνάγκη ἀνεκαθάρσεως καὶ νέας διορθώσεως τοῦ καμμένου τῶν Ὁ, καὶ τοῦτο ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ ὁ Ὁριγένης, παραβάλλον τε καινὸν κείμενον μετὰ τὸ πρωτότυπον καὶ μετὰ τὰς λοιπὰς τότε σωζομένας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν μεταφράσεις, καὶ πρὸς τὸ μέγιστον τοῦτο ἔργον κατηνάλωσεν αἰκόσικτω χρόνῳ. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὅλον περιηγήθη ὁ Ὁρ. τὴν Ἀσίαν, συνάγων ὕλην πρὸς τὸν σκοπὸν του, καὶ κατ' αὐτοχρῆμα εὗρηκεν εἰς μεταφράσεις εἰς τὸ Ἑλληνικόν, δηλ. μίαν τοῦ Ἀκύλου, ἄλλην τοῦ Συμμάχου, ἄλλην τοῦ Θεοδοτίωνος καὶ τρεῖς ἄλλας ἀνωνόμων μεταφράσεων, καὶ ἡ εἰς τοῦτον κριτικὴ ἐκδοσις τῆς π. Γραφῆς πᾶσα τοῦ Ὁριγένους ὀνομάζεται πᾶσα τοῖς παλαιοῖς ποτὲ μὲν τετραπλᾶ, ἄλλοτε δὲ εἰς ἀπλᾶ, ἄλλοτε ὀκταπλᾶ καὶ ἐνίοτε ἐννεαπλᾶ (βιβλία), καὶ ἄλλοτε πάλιν τετρασέλιδον, εἰς ἀσέλιδον κ. τ. λ. Κατὰ τὴν αὐθεντικὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἐυσεβίου (Ἑκκλησι. Ἰς. βιβλ. ζ'. κεφ. 16^α) καὶ τοῦ Ἰερωνύμου, ἀνεφάρωντο τὰ ὀνόματα τετραπλᾶ καὶ εἰς ἀπλᾶ ἀπλῶς εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν σελίδων τῶν Ἑλλήν. μεταφράσεων, καὶ τετραπλᾶ μὲν ὀνομάζετο τὸ σύγγραμμα εἰς τὰ βιβλία ἐκαθ' ἓνα, ὅπου ὁ Ἀκύλας, Συμμάχος, οἱ Ἑβδομήκοντα καὶ ὁ Θεοδοτίωνος συμφωνοῦσάν· εἰς ἄλλα δὲ βιβλία ἐπροσθέντο εἰς τὰς τέσσαρας τούτας μεταφρ. καὶ ἄλλα δύο, ἡ πέμπτη καὶ ἡ ἕκτη, καὶ εἰς αὐτὰ ὀνομάζετο τὸ σύγγραμμα εἰς ἀπλᾶ κ. τ. λ. κατ' ἄλλους δὲ ἄλλως.

(*) Ἀφ' οὗ ἐπισημώθη περὶ τοῦ Ἀκύλου, Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος, προσθένται τούτας δὲ ἀπάσας ἐπὶ ταυτὸν συναγωγῶν, διακρίνεται πρὸς κώλον, καὶ ἀντιπαραθεῖ ἀλλήλαις μετὰ καὶ αὐτῆς τῆς Ἑβραϊκῆς σημειώσεως, τὰ τῶν λεγομένων εἰς ἀπλῶν ἡμῶν ἀντίγραφα καταλείπειν, ἰδίως τῆν Ἀκύλου καὶ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος ἐκδοσὶν ἅμα τῆ τῶν Ἑβδομήκοντα ἐν τοῖς τετραπλῆς ὀπισθενάσεως.

ἐν χειρογράμῳ ἐν ἔτει 1319 (2), ἐξέδωκεν εἰς τὴν Βυζαντίαν κατὰ τὸ 1805 τὴν Ἀγίαν Γραφὴν Ἀρμενικῆ, ζολισμένην μετὰ σημειώσεις, καὶ μετὰ ἓνα προεισοδικῶδες λόγον, εἰς τὸν ὁποῖον ὀμιλεῖ περὶ αὐτῆς τῆς μεταφράσεως, περὶ τῶν χειρογράφων του καὶ περὶ τῶν ἐκδόσεων. Ὁ Κ. Μάϊος ἐπιμένει δικαίως εἰς τὴν γνώμην του, ὅτι ἤθελε προξενεῖν ὄφελος ἐκ τῆς καταχωρίσεως τῆς Ἀρμενικῆς μεταφράσεως εἰς τὰς Πολυγλωττοὺς ἐκδόσεις τῆς Π. Γραφῆς (*), καὶ μάλιστα ἂν γένη καὶ Λατινικὴ μετάφρασις αὐτῆς· αὐτὴ ἤθελεν ἀνοίξει νέον πηδῆλον εἰς τὴν Κριτικὴν τῆς Ἀγ. Γραφῆς, καὶ ἤθελε δώσει φῶς εἰς τὴν μετάφρασιν τῶν Ἑβδομήκοντα.

Ὁ Κ. Μάϊος ἀναγγέλλει, ὅτι ὁ κύριος Ζοράβος ἔχει σκοπὸν νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἸσORIAΝ τοῦ Μωϋσέως ἐκ Χορήνης (Moyses de Chorène), διορθωμένην ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὴν ἀσχημίζουσι σφάλματα τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀδελφῶν Βίζων. Αὐτὸς ὁ συγγρα-

ἄλλως περὶ τῶν ὀνομάτων τούτων λέγεται ὁ δὲ Ἑπιφάνιος (ἐν τῇ περὶ μέτρων καὶ καθρῶν §. 18.) λέγει: τετραπλᾶ εἰσι τὰ Ἑλληνικὰ, ὅταν αἱ τοῦ Ἀκύλου, καὶ Συμμάχου καὶ τῶν Ἑβδομήκοντα δύο καὶ Θεοδοτίωνος ὀρμηναῖα συντοταγμένα ὦσι· τῶν τεσσάρων δὲ τούτων σελίδων τρεῖς δυοῖς ταῖς Ἑβραϊκῆς συναφθεῖσιν, εἴξαπλᾶ καλεῖται· ἐν δὲ καὶ πέμπτη καὶ ἡ ἕκτη ἐρημηναῖα συναφθεῖσιν ἀκαλεύθως τούτοις ὀκταπλᾶ καλεῖται. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν παρόδῳ, ἐπειδὴ συνέπεσε τὸ ὄνομα εἴξαπλᾶ.

Οἱ Ἐκδ.

(2) Τὸ ὄνομα αὐτῶν τοῦ χειρογράφου δὲν με φαίνεται εἶτι ἡμπορεῖ νὰ ἐγγυηθῇ περὶ τῆς καθαρότητος τῆς ἐν αὐτῷ μεταφράσεως· διότι εἰς τὸν 17. αἰῶνα, καθ' ὃν οἱ Ἀρμένιοι ἐνέθησαν μετὰ τοὺς Λατίνους, καὶ ἐγνώρισαν τὴν κυριαρχίαν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἕνας ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς των, ὁ Χαίθων, (Hailhon), μεταρρύθμισεν τὴν Ἀρμενικὴν μετάφρασιν κατὰ τὴν Λατινικὴν (Vulgata), καὶ ἐπέσθεσεν εἰς αὐτὴν ὡς καὶ τὰ προλεγόμενα τοῦ ἀγίου Ἰερωνύμου (Thesaur. Epistol. La Crozian. T. III., pag. 4, 69)

(*) Πολύγλωττοι ἐκδόσεις ὀνομάζονται αἱ εἰς πολλὰς γλώσσας ἐκδόσεις τῆς Π. Γ. Πρῶτη ἐκδοσις τοιαύτη εἶναι ἡ τοῦ Ἰερωνύμου ἐν ἔτει 231 Μ. Χ.· νεότερα δὲ εἶναι ἡ Biblia Polyglotta Complutensia ἐν ἔτει 1514—1517. — Bibl. Polyglotta Bertrami, 1586. ἡ ἐν Ἀνтверπῆ 1569—1572. ἡ ἐν Παρισίῳ 1645, ἡ ἐν Λονδίῳ 1657. ἡ ἐν Λειψίῳ 1750.

Οἱ Ἐκδ.

φούς, ὅπως εἶναι ἓνας τῶν πρώτων Ἱστορικῶν τῆς Ἀρμενίας, εἵ-
 χε κάμει περιήγησιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, εἰς τὰς Ἀθή-
 ναις, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ εἰς τὴν Ρώμην. Ἐγγινε δὲ
 γνωστὸς ὡς φιλόλογος παρὰ τοῦ Κ. Ζοράβου, ὅστις ἐξέδωκεν
 ἐν Βενετίᾳ, κατὰ τὸ 1796 ἔτος, τὸ σύγγραμμά τε ἐπιγραφόμε-
 νον *Χρεῖται*· περιέχει δὲ προγοιμνάσματα τῆς Ῥητορικῆς περὶ
 διαφόρων ὑποθέσεων, τὰ ὅποια ἐκθέτονται εἰς τοιοῦτον τρόπον,
 ὥστε λαμβάνομεν καλὴν ἰδέαν περὶ τῶν προτερημάτων τοῦ
 Μαῦσέως. Αὐτοῦ βλέπομεν μίαν ἐκθεσιν τῆς τραγωδίας τοῦ
 Εὐριπίδου, ἐπιγραφομένης *Πελοπιδεύς*· τῆς ὅποιας μόλις
 ἐσώθησαν ὀλίγοι εἰκοί. Ὁ Κ. Ζοράβος ἐξέδωκε περὶ ἐπιπέ-
 1789 τοὺς μύθους τοῦ Μεχιδάρ Χαζούς, ὅστις εἶναι ὁ Αἰσωπος
 τῆς Ἀρμενίας.

Ὁ Κ. Μαῖος συζητεῖ εἰς τοὺς τελευταίους παραγράφους
 τῆς διατριβῆς του τὴν σπουδὴν τῆς Ἀρμενικῆς Γραμματείας.
 Οἰμιλεῖ, κατὰ τὴν ὀλίγον μυθώδη διήγησιν τοῦ Μαῦσέως
 τῆς Κορήνης, περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Ἀρμενίων, καὶ περὶ τῶν
 ἱστορικῶν ἔρευνῶν, γεννημένων παρὰ Μάρ *Ἰβας Κατίνα*
 κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Βασιλέως Βαλαρσάκου (Valarsaces). Ση-
 μεῖναι τοὺς τόπους, ὅπου εὑρίσκονται αἱ πρώται συλλογαὶ
 τῶν Ἀρμενικῶν Χειρογράφων. Τὰ φροντιστήριον τῆς Βενετίας,
 ἡ Βασιλικὴ Βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων, ἡ Πατριαρχικὴ Βιβλιο-
 θῆκη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, αἱ Βιβλιοθήκαι τοῦ Βερολίνου,
 τοῦ Βατικάνου καὶ ἡ Ἀμβροσιανὴ τῶν Μεδιολάνων περιέχου-
 σι τοὺς μεγαλητέρους θησαυροὺς τοῦ εἶδους τούτου.

Ἡ ἀρχαία Ἀρμενικὴ γλῶσσα, ὀνομαζομένη *Χαϊκαριανή*
 (1), ἢ ἡ γραφομένη Ἀρμενικὴ, διεφθάρη ἐξ ὀλοκλήρου

(1) Οἱ Χαϊκ, κατὰ τοὺς θανατοῦς Ἱστορικοὺς, ἦτον ὁ θριαμβωτικῆς τῆς
 Ἀρμενικῆς Μοναρχίας. Ἀποφύγων τὴν τυραννίαν τοῦ Βηλῶν κατέφυγε
 πρὸς τὰ Ἀρκατὰ τοῦ Σενναάρ, καὶ τὴ γλῶσσά του ἦτον γέννημα τοῦ Ἰβάν-
 ματος· τῆς συγγένσεως τῶν γλωσσῶν εἰς τὴν Πυργοποιίαν τῆς Βαβυλώνας.
 Οἱ Ἱστορικοὶ Ἕλληνας ἀντιλέγουσιν εἰς αὐτὰς τὰς ἀρχάς, διαχωρῶν ὅμοιον ὅτε
 οἱ Ἀρμένιοι εἶναι κλάδος τῶν Φρυγῶν, καὶ οὐτὶ πάλιν ἕτοιμά τῶν Οὐρα-
 κῶν τῆς Εὐρώπης. Θεόδωρος Δερύνκης, (de Ryake), φράζεται: (Fré-
 rei), Ἀγκιστῆς, Ἰαβρόνκης, Δεμυρρῆς (de Murr) ἀπαδέχθησαν αὐ-
 τὴν τὴν γνώμην. φαίνεται τῶντι, ὅτι ἡ Ἀρμενικὴ γλῶσσα, κατὰ τὴν
 Γραμματικὴν τῆς, κατὰ τοὺς σχηματισμούς τῆς, κατὰ τὸ Ἀλφάβητόν τῆς

ἀπὸ τὰς πολιτικὰς μεταβολὰς καὶ τὰς ἐπιμιξίας τῶν ἔθνων.
 Ἡ διαφθέραις ἀρχισεν ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς δυναστείας τῶν
 Ἀρσακιδῶν. Αὐτὴ κατὰ τὸ παρὸν εἶναι γλῶσσα σοφῆ, τὴν
 ὅποιαν δὲν νοῦσιν οἱ Ἀρμένιοι, ἀν δὲν τὴν σπουδάσουσιν.
 Ἡ Ἀρμενικὴ Γραμματεία δὲν ἔχει μεγάλην ἔκτασιν, ἔχει ὁ-
 μως Ποιητὰς, καὶ Ἱστορικοὺς (2) ὅχι εὐκαταμνηστους. Εἰς
 αὐτὴν εὑρίσκονται καὶ συγγράμματα μεταφρασμένα ἀπὸ
 γλῶσσας Ἀνατολικῆς καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν, ἀπὸ Πατέρως
 τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ μυθιστορίας μεταφρασμένας ἐκ τοῦ
 Γαλλικοῦ. Βεδιάνουσιν ὅτι καὶ ὁ Ὅμηρος μεταφράσθη εἰς αὐ-
 τὴν τὴν γλῶσσαν (3). Λέων ὁ δέκατος, ὁ Καρδινάλιος Ῥισ-
 σελείος (Richelieu), καὶ ὁ Καρδινάλιος Φλευρὺς (de Fleury) ἐσύ-
 ζησαν μὲ τὰς προτροπίας τὴν σπουδὴν αὐτῆς. Τινὲς ἀπό-
 στολοι (missionnaires) καὶ πολλοὶ σοφοὶ ἐνυποχολήθησαν εἰς
 αὐτὴν· ἀλλὰ μὲ ὅλους τοὺς κόπους τοῦ Ἀμβροσίου, τοῦ Γα-
 λανοῦ, τοῦ Ἀκολούθου, τοῦ Δελακρόζου (de la Croze), τοῦ
 Βιλλερρουῦ, τοῦ Βίζωνος κ. τ. λ., πάλιν κατὰ τὸ παρὸν πολ-
 λά ὀλίγον καλλιεργεῖται. Πρὸ χρόνων τινῶν, δύο Ἀρμενισταί,
 ἔντες εἰς δούλευσιν τῆς Βασιλικῆς Βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων,
 ἠνάθησαν διὰ τὴν ἐκδόσασιν Ἱστορικῆς ἐρεῦνας, ἐκ τῶν Ἀρμε-
 νίων συηγραφέων· ἀλλ' αὐτὸ τὸ μικρὸν σῶμα ὀλίγον εὐδο-
 κίμησεν. Πρέπει νὰ ἐλπίσωμεν, ὅτι αἱ παρὰ τοῦ κυρίου Μαῖου
 κηρυχθεῖσαι εὐρέσεις, ἢ ἐπιθυμία τοῦ νὰ εὐρωμεν πάλιν συγ-

πλησιάζει πολὺ περισσότερον μὲ τὰς γλώσσας τῆς Εὐρώπης, καὶ κατ' ἐξε-
 χὴν μὲ τὴν Ἑλληνικὴν, παρὰ τὰς Σημιτικὰς γλώσσας (ἴδε Schröder,
 Thesaur. ling. Armenia. dissert. p. 51. 52). Ὁ; τῶσον οἱ σοφοὶ δὲν
 ἠμπόρουν νὰ συμφωνήσωσιν εἰς τὸ νὰ θεωροῦσι τὴν Φρυγικὴν γλῶσσαν
 ὡς διάλεκτον τῆς Ἑλληνικῆς.

(2) Οἱ Σροδερὸς (Schröder) ὕδακε μερικὰς εἰδήσεις περὶ τῶν Ἀρμενίων
 Ἱστορικῶν, καὶ εἶχεν ὑποσχεθῆ μίαν Βιβλιοθήκην Ἀρμενικὴν. Οἱ Κ. Κ. Τρόμ-
 βρος ἐξέδωκεν ἐν ἔτει 1758 Bibliothecae Armenicae Specimen. Οἱ
 Κίρρι Χαχάνος Δακρβιδῆς (Chahan de Cirbiud) καὶ Μαρτίνος εἰς τὰς
 περιέργους ἐρεῦνας τὴν περὶ τῆς ἀρχαίας Ἱστορίας (Recherches curieuses
 sur l'histoire ancienne de l'Asie. Παρισ. 1806, p. 293—323) ἐξ-
 ἔδωκαν κριτικὸν κατάλογον τριάντου περίπου Ἱστορικῶν Ἀρμενίων.

(3) Villefroy. Apud Montfaucon. ibid. p. 1016. 1021. — Vil-
 loison. prolegom. ad Iliad. Homer. p. XLIII, XLIV. note 1.

γράμματα αξιόλογα, και ὁ ζήλος και ἡ φιλοπονία τῶν Ἀρμενίων τοῦ Γυμνασίου τῆς Βενετίας, και πρὸ πάντων ἡ τοῦ Κυρίου Ζεράβου, θέλουν κατορθώσαι νὰ ἐμπνεύσωσι τὸν ἔρωτα τῆς μαθήσεως αὐτῆς τῆς ἀναγκαίας εἰς τὴν Κριτικὴν τῆς Ἀγίας Γραφῆς, και ὠφελίμου εἰς τὴν Κλασσικὴν Φιλολογίαν γλώσσης, ἀναγκαίας μὲν· διότι, κατὰ τὸν Λακρόζου, αὐτὴ ἐγέννησε τὴν Βασιλισσαὺν τῶν μεταφράσεων τῆς Ἀγίας Γραφῆς· ὠφελίμου δὲ· διότι κρύπτει πολλὰ συγγράμματα τῶν Ἑλλήνων.

Αἱ παρὰ τοῦ Κ. Μαΐου κοινοποιηθεῖσαι εὑρέσεις εἶναι νέαι δείξεις τῆς ἐκ τῶν μεταφράσεων ὠφελείας, και πρέπει νὰ θαυμάσωμεν, ἀφ' οὗ μάθωμεν, ὅτι αἱ Ἀνατολικαὶ γλώσσαι ἤμπορουν ἀκόμη και τὴν σήμερον νὰ μᾶς ὠφελήσουσι ἐξίσου, καθὼς ἀπέλιθον και τοὺς προπάτοράς μας, οἱ ὅποιοι δι' αὐτῶν ἐγνωρίσαν εἰς τὸν μεσαῖον αἰῶνα τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Πτολεμαίου, τοῦ Εὐκλείδου και πολλῶν ἄλλων Ἑλλήνων συγγραφέων.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἀναμνησθεῖσαν ἀξιόλογον διατριβὴν, ἀκολουθεῖ εἰς τὸν παρὰ τοῦ Κ. Μαΐου ἐκδοθέντα τόμον ἡ πραγματεία τοῦ Γερμζοῦ περὶ ἀρετῆς (1). Στοχάζομαι, ἔτι πρέπει νὰ ἀμείλωσι τιμὰ περὶ τούτου. Ὁ συγγραφεὺς ὀρίζει τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, και ἐκ τοῦ ὀρισμοῦ συναγάγει τὰς ἀρετὰς, τὰς ὁποίας ὁ ἀνθρώπος πρέπει νὰ ἔχη· δεικνύει τὴν ἀδυναμίαν αὐτοῦ και τὴν τελειότητα τῆς Θεότητος, και θέτει τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου εἰς πᾶν ἔτι συντείνει νὰ τὸν κάμῃ ὅμοιον μὲ τὸν Θεόν. Ἐκ δὲ τῶν σχέσεων τοῦ κτίστου πρὸς τὴν κτίσιν δεικνύει τὰς ἐπαινετὰς ἀρετὰς, και ἀνάγει αὐτὰς εἰς τέσσαρα καθολικὰ κεφάλαια. Πᾶσα γενικὴ ἀρετὴ διαιρεῖται εἰς τρεῖς εἰδικὰς ἀρετὰς· ἀναλύει αὐτὰς διαδοχικῶς, και δεικνύει τὰ καλὰ αὐτῶν ἀποτελέσματα εἰς τὸν ἀνθρώπου, ἔτι δὲ και ἔτι αὐτὰ συγχωροῦσι, και ἔτι ἀπαγορεύουσι νὰ πράξῃ ὁ ἀνθρώπος. — Τὸ συγγράμμα τούτου συνδέει τὰς ἰδέας τοῦ Πλάτωνος μὲ τὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ, και εἰς τὸ τέλος ὁμολογεῖ, ὅτι πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ἀρετῶν προϋποτίθεται ἀναγκαίως διάθεσις φυσικὴ και θεία βοήθεια, ἐνωμέναι μὲ τὴν φρο-

(1) Περὶ ἀρετῆς και τῶν ταύτης μορῶν. — Ἄλλα τιμὰ χεῖρῶν αὐτῆς τῆς πραγματείας· ἔχον τὴν ἀκόλουθον ἐπιγραφὴν: Ἀπολογία τῶν τεσσάρων ἀρετῶν κατὰ τὸν σοφώτατον Πλάτωνα.

νησιν, και τὴν σερεὴν θέλησιν, και τὴν πρᾶξιν. Αὐτὴ ἡ πραγματεία μὲ φαίνεται γραμμὴν με πολλὴν εὐκρίνειαν ἰδεῶν, και μὲ φραστικὴν ἀκρίθειαν, ἣτις σπανίως ἀπαντᾷ εἰς τὰ συγγράμματα τοῦ Φίλωνος, και ἀπὸ τὴν ὑποίαν λαμβάνει οὐκ ἴδιόν τινα χαρακτῆρα.

(Τὰ λοιπὰ εἰς τὸ ἀκόλουθον τετράδιον.)

Ἐξεδόθη πρὸ μικροῦ βιβλίον ἐπιγραφόμενον „Ἀπολογία τῶν ἐν Πίζα Ἑλλήνων ὑπὲρ Κοδρικᾶ,“ και ὑπογραφόμενον „εἰς Πίζαν: 18. Ἀπριλίου, 1817, Οἱ ἙΛΛΗΝΕΣ.“ πλὴν και ἡ ἐπιγραφὴ και ἡ ὑπογραφὴ εἶναι διόλου ψευδεῖς κ πλασαί. Ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ τοῦ βιβλίου ἠθέλησε νὰ ὑδρίσῃ ἀδίκως και εἰς τὴν τιμὴν τῆς ἐν Πείσαις σπουδαζούσης Ἑλληνικῆς νεολαίας, ἐν ᾗ ὑδρίζει τοὺς ἑκδότας τῶ Α. Γ. κ. τὸν Κύριον Κοραῆν, ἐπιγράφων κ. ὑπογράφων ὄνομα νέων, οἱ ὅποιοι ἔχουσι φρονήματα πάντα διάφορα ἀπὸ τὰ ὅποια ἠθέλησε νὰ τοὺς δώσῃ ὁ ὑδριστής των. Οἱ χρῆσοι νέοι ἀναγκάσθησαν ν' ἀπολογηθῶσι και ν' ἀνώσωσι τὴν τιμὴν των και αὐτὸ τὸ Ἑλληνικόν των ὄνομα ἐνώπιον ὄλου τοῦ κόσμου. Ἴδου ἡ Ἀπολογία:

„Οἱ ἐν Πείσαις φιλογενεῖς μαθηταί, και μαθηματικοί, και ἰατροί, ἐνασχολούμενοι ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια μαθήματα, και εἰς τὰς ὁποίας συντείνουσιν ἐπισήμως πρὸς ἐπανερώσιν και ἀνώσιν τῆς παιδείας τοῦ Γένους μας, ἔτοιμοι πάντοτε νὰ προσφέρωμεν και ἑαυτοὺς εἰς τὴν κοινὴν πατρίδα, μὲ μεγάλην μας ἀπορίαν και ἀγανάκτησιν ἴδουμεν και ἀνεγνωμένον τὸ ἐπιγραφόμενον βιβλίον „Ἀπολογία τῶν ἐν Πίζα Ἑλλήνων ὑπὲρ Κοδρικᾶ.“ Ἡμεῖς ὁμολογοῦμεν διὰ τοῦ Α. Γερμοῦ ἐμπροσθεν ὄλης τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ὄχι μόνον οὐδὲ ψιλὴν ἰδέαν ἔχομεν αὐτοῦ, ὄχι μόνον δὲν ἐπεχειρήσθημεν ποτὲ ν' ἀπολογηθῶμεν ὑπὲρ Κοδρικᾶ, ὄχι μόνον δὲν ἐφραντάσθημεν ποτὲ τὰς ἐν ἐκείνῳ τῷ βιβλίῳ φλυαρίας ἐναντίον τοῦ Κυρίου Κοραῆ, ἀλλ' ὅτι μάλιστα γνωρίζομεν τὸν σοφὸν τούτον ἄνδρα (Κοραῆν) ὑπερασπιστὴν τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἔθνους μας, ἥρωι Ἑλλήνι τοῦ αἰῶνός μας, και τὸ ὄνομά του μεγάλως τιμῶμεν και σεβόμεθα, και μεταξὺ τῶν ἐυεργετῶν συναριθμοῦμεν· διὰ τοῦτο και τοὺς κατηγοροὺς αὐτοῦ και συκοφαντὰς και κατακρίνομεν και ἐλεεινολογοῦμεν. Ἠθέλων εἶναι τῇ ἀληθείᾳ φανερὰ ἀντίφαστις, ἐν ᾗ καταγιγνώμεθα εἰς

τήν φιλοσοφίαν, νὰ κατηγοροῦμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι καὶ νὰ συκαφαντῶμεν τοιοῦτους ἄνδρας φιλοσόφους, σεβαστοὺς εἰς ἡμᾶς καὶ πρᾶγμα δὲ ἐλεεινὸν καὶ εἰς ἡμᾶς, ὅσον εἰς τὰ ἡθῆμας καὶ τὸν χαρακτῆράμας, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅσον διὰ τὰς μελλούσας τῆς παρ' ἡμῶν ἐλπίδας. Τοῦτ' αὐτὸ ἐπιβεβαιούμεν ἐνυπογράφως, καὶ ἐπιμένομεν νὰ ἀποδείξωμεν, ὅτι ἡμεῖς ἔχομεν χαρακτῆρα μαθητῶν, καὶ ἐρασῶν τῆς παιδείας καὶ τῶν αὐτῆς προσατῶν, καὶ ἐπομένως κρίνομεν ἀνάξιον ἡμῶν, καθὼς καὶ εἰς τὸ παρελθόν, καὶ τώρα καὶ πάντοτε νὰ προσάψωμεν οὐ μόνον κατηγορίαν ἀδίκον, ἀλλ' οὐδὲ δικαίαν, ἐν ᾧ πρόκειται τὸ συμβουλευεῖν καὶ πληροφορεῖν.

Δὲν λείπομεν ὅμως νὰ ἀναφέρωμεν εἰς τοὺς ὁποίους ζητοῦσι νὰ βεβηλώσωσι τὰ ἱερά τῶν μαθητῶν ὄνματα, καὶ νὰ βάλλωσι εἰς τὰ ἁγιάτων σώματα, τῆς ζηλοτυπίας καὶ χαιρεκακίας τῶν λόγια, ὅτι ἐγγράμισαν ἐν βίβλῳ ζώντων, καὶ μίνουσι καὶ θέλουσι μείνει αἰωνίως ἀμείντα καὶ ἀνόβητα.

Οἱ ἐν Πελοποννήσῳ φιλογενεῖς μαθηταί.

- Ἰωάννης Δελλαγραμμῶνικος Ἄνδριος.
- Στέφανος Καραθεοδωρῆ Ἀδριανουπολίτης.
- Γεώργιος Ἰδομενεὺς Κρής.
- Ἀγαμέμνων Αὐγερινὸς Πελοποννήσιος.
- Διονύσιος Καμπάνης Ἄνδριος.
- Σωτήριος ὁ Φιλιππίδης Ἀθηναῖος.
- Σπυρίδων Κουρικός Γαλαξοδιώτης.
- Γαλαξιάτης Πάρπογλους Πελοποννήσιος.
- Μιχαὴλ Τροχάνης Λάκων.
- Κωνσταντῖνος Δενδρινὸς ἐκ Ζαγοράς.
- Νικόλαος Φωτεινὸς ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως.
- Γεράσιμος Βαλσαμάκης ἐκ Κεφαλληνίας.
- Θεοδόσιος Τζηληγιάννης Ἰθακήσιος.
- Νικόλαος Καλλέργης ἀπὸ τὴν Σμύρνην.
- Ζαχαρίας Παππαδόπουλος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- Κωνσταντῖνος Γ. Σχινῆς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- Παῦλος Παπαγεωργόπουλος Ζακύνθιος.
- Κωνσταντῖνος Πολίτης ὁ ἐξ Ἀκαρνανίας.
- Παῦλος Σιδῆρης Μεσολογγίτης.
- Δημήτριος Οἰκονόμος Ἰδρατῶς.
- Κωνσταντῖνος Μακρὸς ἐξ Ἰωαννίνων.
- Ἰάκωβος Θεοφιλάς ὁ ἐκ Τρίκκης.

Φίλοι ὁμογενεῖς, μαθηταί κατὰ τὸ ἐν Πείσαις Πανεπιστήμιον! Τὰ φρονήματα, τὰ ὅποια δεῖχετε εἰς τὴν παρούσων ἐπιστολῶν, ἀποδεικνύουσι προφανῶς, ὅτι οὔτε σεῖς ἀναλίσκετε εἰς μάτην τοὺς κόπους σας πρὸς παιδευσίνας, οὔτε ἡ Ἑλλὰς εἰς μάτην ἐλπίζει εἰς τὰ φώτισας. Τί καλὸν δὲν ἡμεῖς πορῆ νὰ προῖδῃτες μετὰ λόγου καὶ νὰ ἐλπίσῃ περὶ τῆς μελλούσης γενεᾶς, ὅταν οἱ διάδοχοι τῆς ἐνεσώσης τρέφουσι ἤδη τοιαῦτα αἰσθήματα καὶ φρονήματα! Εἶθε μόνον αὐτὰ νὰ γένουσι τὰ κοινὰ φρονήματα ὅλης τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας!

Οἱ Ἐκδ. τοῦ Α. Ε'.

Βιβλία Νεοφανῆ.

Ἐξεδόθησαν ἐν Βιέννῃ, κατὰ τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Ἰωάννου Σνέϊερ, 1817, ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ:

Γεωργίου Σακελλαρίου, ἰατροῦ τοῦ ἐκ Κοζάνης, Ποιήματα προσφωνηθέντα παρ' αὐτοῦ τῷ ἐντιμωτάτῳ κυρίῳ κυρίῳ Κωνσταντῖνῳ Τακταζῆ, οὐτινος καὶ τῆ δαπάνη τύποις ἐξεδόθησαν. Σελ. 230. εἰς 8. μικρὸν. (Πωλοῦνται τὰ ποιήματα αὐτὰ ἐν Βιέννῃ παρὰ τοῖς ἐλλογιμωτάτοις ἀνταδέλφοις Κυρίοις Καπετανάκη φιορ. Βιέν. 5, εἰς δὲ τῆς Τουρκικῆς ἐπικρατείας τὰ μέρη γροσ. 6.)

ἔτι δέ:

Σοφοκλέους τραγωδία Ἀΐαντος Μάξιμοφύροϋ, μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ, καὶ μετρικοῦ κειμένου τοῦ Ποιητοῦ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ὁμιλουμένην γλῶσσαν, καὶ μετασχηματισθεῖσα κατὰ τὴν τάξιν τῶν νεωτέρων τῆς Εὐρώπης δραμάτων εἰς πράξεις, καὶ εἰς σκηνάς, σχολιασθεῖσα ἀκριβῶς διὰ πολλῶν περιέργων σημειώσεων, καὶ πλουτισθεῖσα με πέντε εἰκόνας· ἐκδοθεῖσα δὲ ἤδη εἰς τὸ φῶς τοῦ τύπου φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ φιλοκάλεϋ, καὶ τιμίου ἐν πραγματευταῖς κυρίου Μάρκου Γεωργίου Κάρτζα· ἐν τῷ τέλει δὲ περιέχουσα παράρτημα τῆς κρίσεως τῶν

Ἄρ. 1.

*)

σχολίων, καὶ μεταφράσεως τῆς Συγγραφῆς τοῦ Θεοκυδίδου παρὰ Νεοφύτου Δούκα. Βιβλίου Α'. ἐν Βιέννῃ, 1817. ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τυπογραφείου Ἰωάννου Βαρθ. Σβέκ. Σελ. 80. εἰς 8. μέγα.

ἔτι:

Ἡ Κρίσις τοῦ Πάριδος. Ποίημα μυθολογικόν, ἔρωτικόν καὶ ἠθικόν Δημητρίου Γουζέλι τοῦ ἐκ Ζακύνθου. Ἔκδοσις πρώτη μετὰ διαφόρων ὑποσημειώσεων, ἐν αἷς περιέχονται ἱστορικῶς σὺν τῶν ἄλλοις καὶ βίοι ἀξιολόγων ἀνδρῶν οὐκ εὐάριθμοι.

„Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci,
„lectorum delectando, pariterque monendo. Hor.

„Ὅς τις μιγνύει τὰ φελές εἰς τὸ γλυκὺ κερδαίνει
„ὄλον τὸ πᾶν, διότ' ὁμοῦ καὶ νοθετεῖ κ' εὐφραίνει,

Ἐν Γερμανίᾳ 1817, παρὰ τῷ Ἀντωνίῳ Μαλδίγη τυπογράφῳ. Δαπάνη τοῦ ἰδίου σύγγραφέως. Σελ. XXIII. καὶ 366.